

Sygn. akt II K 498 / 18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2018 roku

(...) w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodnicząca – SSR (...)

Protokolant – (...)

przy udziale prokuratora (...)

po rozpoznaniu w dniach (...)

sprawy (...)

syna (...) i (...)

ur. (...)

w (...)

oskarżonego o to, że:

w okresie od dnia (...) roku do dnia (...) roku w miejscowości (...), woj. (...), uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniej (...) określonego co do wysokości Postanowieniem (...) o sygn. akt III RC19/15 z dnia (...) roku, doprowadzając do powstania wskutek tego zaległości stanowiącej równowartość więcej niż 3 świadczeń okresowych, co naraziło w/w małoletnią na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 209 § 1a kk

o r z e k a

1. oskarżonego (...) uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, z tym że przyjmuje, że został on popełniony w okresie od (...) roku do 31 lipca 2017 roku i za czyn ten na podstawie art. 209 § 1 i 1a kk oskarżonego skazuje, a na podstawie art. 209 § 1a kk wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwadzieścia) godzin miesięcznie;

2. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia oskarżonego z obowiązku uiszczania kosztów postępowania w sprawie przejmując je w całości na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II K 498 / 18

UZASADNIENIE

Na podstawie ujawnionego w trakcie rozprawy materiału dowodowego sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Oskarżony (...) ze związku małżeńskiego z (...) posiada małoletnią córkę (...) urodzoną (...). Z uwagi na fakt, że oskarżony nie wywiązywał się z obowiązku łóżenia na utrzymanie córki (...) wystąpiła do sądu o ustalenie alimentów. Postanowieniem o zabezpieczeniu powództwa z dnia (...) roku w sprawie sygn. akt (...) (...) zobowiązał (...) do płacenia na rzecz małoletniej (...) alimentów w wysokości 650 złotych miesięcznie.

(...)z dnia (...) roku w sprawie (...) małżeństwo (...) i (...) zostało (...). Na mocy tego orzeczenia oskarżony został zobowiązany dołożenia na utrzymanie córki alimentów w wysokości po 500 złotych miesięcznie.

Wobec tego, że oskarżony z obowiązkułożenia na utrzymanie córki się nie wywiązywał, narażając ją w ten sposób na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, (...) egzekucję świadczeń powierzyła komornikowi. Egzekucja należności jest bezskuteczna.

W związku z tym, że oskarżony alimentów nie płacił dobrowolnie, a egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna, (...) wystąpiła do Ośrodka Pomocy (...) w (...) o przyznanie na rzecz małoletniej (...) świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego. Wniosek ten został uwzględniony i (...) otrzymuje na rzecz małoletniej córki świadczenia z tego funduszu w wysokości 500 złotych. Zaległość oskarżonego z tytułu świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniej córki (...) przekracza kwotę 1500 złotych, a zatem równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych.

Małoletnia (...) choruje na (...) wobec czego (...).

Oskarżony kontaktuje się i widuje z córką nieregularnie. Nie daje jej żadnych pieniędzy. Sporadycznie dokłada się do rzeczy potrzebnych małoletniej, jak buty, plecak czy szkolna wyprawka. Poza tym cały koszt utrzymania małoletniej spoczywa na (...), która utrzymuje się ze świadczeń alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego „500+” oraz zasiłku rodzinnego i pielęgnacyjnego z opieki społecznej.

(...) w okresie od (...) roku do (...) roku pobierał świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawną matką. Następnie świadczenie to zostało przyznane na dalszy okres od 1 lutego 2018 roku do 30 kwietnia 2021 roku. Kolejno w związku ze zmianą miejsca zamieszkania oskarżonego Wójt Gminy (...) decyzją z dnia 2 lipca 2018 roku uchylił decyzję o przyznaniu oskarżonemu świadczenia pielęgnacyjnego na czas do 30 kwietnia 2021 roku. Ostatni zasiłek z tego tytułu oskarżony otrzymał w czerwcu 2018 roku. Oskarżony ma problemy ze zdrowiem. Ma cukrzycę i problemy ze wzrokiem. W okresie od października 2015 roku do czerwca 2017 roku korzystał z celowych oraz okresowych zasiłków z Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w (...).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody osobowe w postaci wyjaśnień oskarżonego (...) (k.43-44,66-67) i zeznań (...) przedstawicielki ustawowej małoletniej pokrzywdzonej (k.15,37-38,68), a nadto dokumenty w postaci zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (k.1,31), kopii wyroku z dnia (...) roku (k.2), zaświadczenia (k.3-4,23), decyzji (k.5,27-28), informacji z (...) (k.14,19,20-21), pisma od komornika (k.22), karty rozliczeniowej (k.24), postanowienia z dnia (...) roku (k.25), wniosku (k.26), informacji ZUS (k.30), informacji z (...) w (...) z załącznikami (k.73-79 {65-71 przed zmianą numeracji kart}).

Oskarżony (...) przyznał się do popełnienia zarzucanemu mu czynu. W postępowaniu przygotowawczym (k.43-44) wyjaśnił, że nie jest w stanie płacić alimentów bo nie pozwala mu na to stan zdrowia. (...) i w związku z tym ma również powikłania związane ze wzrokiem, a tym samym także problemy z podjęciem zatrudnienia. Ponadto opiekuje się chorą matką za co otrzymuje z (...) w wysokości (...) złotych. Wyjaśnił ponadto, że stara się odwiedzać córkę raz na dwa tygodnie, w święta oraz jej imieniny i urodziny. Interesuje się córką, jej postępami w nauce, jak ma pieniądze to kupuje jej odzież, obuwie oraz przybory do szkoły. Nie płaci alimentów nie dlatego, że się uchyla od tego obowiązku, ale dlatego, że pieniądze które otrzymuje nie wystarczają jemu samemu na życie. Powyższe wyjaśnienia podtrzymał na rozprawie (k.66-67).

Sąd zważył co następuje:

Sąd polegał na wyjaśnieniach oskarżonego w takim zakresie w jakim odzwierciedlają poczynione w sprawie ustalenia faktyczne. We wskazanym zakresie relacja oskarżonego koresponduje z zeznaniami (...) – matki małoletniej pokrzywdzonej (...).

W sytuacji kiedy oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, wyjaśniając przy tym jakie są powody w obliczu których nie płaci zasądzonych alimentów, sąd polegał również na zeznaniach (...) co do wszystkich istotnych okoliczności zaistnienia przestępstwa oskarżonemu zarzucanego. Jak wynika z jej zeznań oskarżony nie realizuje swojego obowiązkułożenia na utrzymanie córki, a prowadzona w tym zakresie egzekucja komornicza jest bezskuteczna. Brak alimentów od oskarżonego naraża dziecko na ryzyko niezaspokojenia podstawowych potrzeb bo na wszystko brakuje pieniędzy. Jak zeznała świadek stara się sama zapewnić małoletniej należyte utrzymanie, ale nie jest w stanie udźwignąć wszystkich finansowych obowiązków, tym bardziej, że dziecko choruje. Sąd dał wiarę zeznaniom (...), gdyż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na poczynienie ustaleń przeciwnych. Wprawdzie świadek ma żal do oskarżonego, że nie interesuje się sytuacją dziecka, nawet odwiedza je nieregularnie i bez zapowiedzi – co mogłoby następnie rodzić wątpliwości czy w swojej relacji jest w pełni obiektywna – ale żaden z pozostałych przeprowadzonych dowodów przypuszczeń tych nie potwierdza. W ocenie sądu ponad wszelką wątpliwość zostało wykazane na podstawie innych dowodów, w tym informacji komornika i Ośrodka Pomocy (...), że oskarżony zasądzonych alimentów nie płacił. Sąd miał na uwadze również pojawiające się zeznaniach (...) rozbieżności co do tego, czy oskarżony dawał pieniądze na rzecz córki, niemniej nie jest to okoliczność tego rodzaju która mogłaby wywołać wątpliwości co do jej wiarygodności. Faktycznie w postępowaniu przygotowawczym (...) zeznała, że cały ciężar utrzymania małoletniej spoczywa na niej, gdzie oskarżony nie daje żadnych pieniędzy, a na rozprawie przyznała odmiennie, że dał kilka razy po 50 czy 100 złotych. Jednocześnie jednak dodała, że łącznie nie było to więcej niż 500 złotych w czasie kiedy był zobowiązany do płacenia alimentów. Okoliczność ta w ocenie sądu powoduje, że stwierdzenie (...) o tym, że oskarżony w żaden sposób nie pomaga finansowo w utrzymaniu dziecka – mając na uwadze całokształt kosztów związanych z utrzymaniem małoletniej, w tym również kosztów jej leczenia – uprawniał do stwierdzenia, że (...) w zasadzie nie partycypuje w kosztach utrzymania córki.

Prawdziwość i autentyczność pozostałych ujawnionych w sprawie dowodów nieosobowych nie była przedmiotem zarzutów stron, a także nie wzbudziła wątpliwości sądu. Zostały one sporządzone poprawnie, kompleksowo i w sposób zgodny ze standardami rzetelnego postępowania. Z tych też względów sąd nie odmówił im wiarygodności mimo, że niektóre dokumenty zostały przedstawione w kserokopiach.

Reasumując, w świetle poczynionych przez sąd ustaleń wina (...) nie budzi żadnych wątpliwości.

Przystępując do kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu sąd uznał, że należy go zakwalifikować z art. 209 § 1 i 1a kk.

(...) jest ojcem małoletniej (...). Jako rodzic jest zobowiązany do jej alimentacji do momentu, gdy sama nie będzie mogła się utrzymać i jest to jeden z podstawowych obowiązków rozumiany jako konieczność dostarczania środków materialnych przeznaczonych dla utrzymania dziecka jak też i środków wychowania. Oskarżony w okresie od (...) roku do 31 lipca 2017 roku, z wyjątkiem okazjonalnego przekazania pieniędzy nie partycypował w kosztach utrzymania córki, mimo takiego ustawowego obowiązku, potwierdzonego dodatkowo orzeczeniem sądu, który to sąd określił również wysokość tego zobowiązania. Bez pieniędzy, które winien łożyć sam oskarżony, a które obecnie wypłaca (...) (...) ze środków funduszu alimentacyjnego, potrzeby (...) narażone byłyby na niemożność ich zaspokojenia nawet w podstawowym zakresie. Sąd dostrzega naturalnie, że stan zdrowia oskarżonego może utrudniać mu podjęcie zatrudnienia, niemniej (...) nie jest niezdolny do pracy. Jak sam wyjaśnił do czasu podjęcia się opieki nad matką otrzymywał propozycje pracy. Wprawdzie możliwość zatrudnienia eliminował ostatecznie jego stan zdrowia, ale dotyczyło to danego rodzaju pracy. To że nie mógł wykonywać dla przykładu pracy elektryka nie przesądza, że nie może podjąć innego zatrudnienia. Co także istotne nie posiada orzeczonego stopnia niepełnosprawności dyskwalifikującego go od podjęcia każdej pracy. Dość powiedzieć więcej, oskarżony podjął się bardzo odpowiedzialnego zadania jakim jest opieka nad matką, co zdaje się bezpośrednio wskazywać, że byłby również w stanie wykonywać prace adekwatne do stanu zdrowia. Z tych też względów sąd nie stwierdził okoliczności które mogłyby wykluczać odpowiedzialność karną oskarżonego i uznał, że zachowaniem swoim w pełni wyczerpał znamiona przestępstwa stypizowanego w art. 209 § 1 i 1a kk.

Dokonując powyższej oceny sąd zmienił jednocześnie opis czynu objętego aktem oskarżenia przyjmując, że zarzucanego czynu (...) dopuścił się w okresie od (...) roku do 31 lipca 2017 roku, tj. od dnia kiedy (...) w sprawie (...) wydał postanowienie o zabezpieczeniu powództwa i zasądził od oskarżonego na rzecz małoletniej córki tytułem alimentów kwotę 650 złotych do dnia poprzedzającego przyznanie oskarżonemu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego w związku z rezygnacją z zatrudnienia i podjęcia się opieki nad matką.

Przystępując do wymiaru kary sąd miał na względzie dyrektywy określone w art. 53 § 1 i 2 kk. Ocenił więc stopień społecznej szkodliwości czynu jako wysoki, za czym przemawia nagminność tego typu przestępstw w okręgu działania sądu I instancji. Jako wysoki sąd ocenił również stopień winy oskarżonego, który jako osoba dorosła doskonale zdaje sobie sprawę z tego co do jego obowiązków należy, jak się powinien zachowywać i jakie mogą być tego konsekwencje. Nie płacąc alimentów będąc do tego zobowiązany orzeczeniem sądu z jednej i wydawać by się mogło z podstawowej strony naraża na niedostatek własną córkę, a z drugiej poniesie prawno – karne konsekwencje takiego postępowania.

Wymierzając karę sąd odstąpił od możliwości wymierzenia oskarżonemu kary pozbawienia wolności bądź grzywny. Sytuacja materialna oskarżonego, który opiekując się matką nie może podjąć zatrudnienia, uniemożliwia w ocenie sądu orzeczenie względem niego samoistnej kary grzywny, co więcej pieniądze które oskarżony zobowiązany byłby zapłacić tytułem kary będzie mógł przeznaczyć dla córki. Niezasadnym w ocenie sądu byłoby również orzeczenie względem (...) kary pozbawienia wolności, gdzie orzeczenie wobec oskarżonego tej kary przekracza w ocenie sądu stopień jego zawinienia.

Wobec powyższego sąd uznał, że zasadne będzie orzeczenie wobec (...) wnioskowanej przez prokuratora kary ograniczenia wolności, którą sąd ukształtował w dolnych granicach zagrożenia. Wymierzając (...), uwzględniając stosunkowo długi okres nie alimentacji, karę 6 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie sąd uznał, że kara ta odpowiada stopniowi winy oskarżonego, stopniowi szkodliwości społecznej przypisanego mu czynu, jak również uwzględnia potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i wprowadza przekonanie o nieuchronności kary. Sąd uznał przy tym, że możliwym jest powierzenie oskarżonemu w ramach (...), której wykonaniu nie stanie na przeszkodzie stan zdrowia oskarżonego. Z uwagi na ilość godzin w stosunku miesięcznym możliwym będzie także wykonanie tej kary w taki sposób, aby nie kolidowała z koniecznością sprawowania przez oskarżonego opieki nad matką.

Wymierzając oskarżonemu karę ograniczenia wolności sąd odstąpił od możliwości orzeczenia wobec oskarżonego obowiązku bieżącego łożenia na utrzymanie małoletniej córki. Po pierwsze dlatego, że obowiązek łożenia na utrzymanie córki wynika z obowiązków (...) jako rodzica małoletniej, jak również prawomocnego orzeczenia sądu nakładającego obowiązek płacenia alimentów w określonej wysokości. Po drugie również dlatego, że oskarżony do czasu kiedy będzie sprawował opiekę nad matką i będzie z tego tytułu otrzymywał zasiłek pielęgnacyjny nie ma możliwości podjęcia zatrudnienia. Z tego należy z kolei wnioskować, że powielenie już ciążącego na oskarżonym z innego tytułu obowiązku jest nieuzasadnione, gdzie wysoce prawdopodobnym jest, że obowiązkowi tego nie będzie w stanie dopełnić.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 624 § 1 kpk. W ocenie sądu sytuacja materialna oskarżonego, który na co wskazuje przeprowadzone postępowanie utrzymuje się wraz z (...), uzasadnia zwolnienie (...) z kosztów postępowania i przejęcie ich na rachunek Skarbu Państwa.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w wyroku.